

INNHOOLD

1	HVEM FORSIKRINGEN GJELDER FOR.....	2
2	HVOR FORSIKRINGEN GJELDER.....	2
3	HVA SOM ER FORSIKRET.....	3
4	HVILKE SKADER SOM ERSTATTES	6
4.1	FELLESREGLER.....	6
4.2	BRANN	6
4.3	GASS, VANN OG ANNEN VÆSKE.....	6
4.4	BRUDD PÅ BYGNINGENS RØRLEDNING FOR VANN ELLER ANNEN VÆSKE.....	7
4.5	TYVERI OG SKADEVERK (HÆRVERK)	7
4.6	RAN OG OVERFALL.....	8
4.7	MATVARER I FRYSER, KJØLESKAP OG KJØLEHJØRNE.	8
4.8	SNØTYNGDE OG TAKRAS.....	8
4.9	VIND SVAKERE ENN STORM.....	8
4.10	BRUDDSKADE PÅ BYGNINGSGLOSS OG SANITÆRPORSELEN I FRITIDSBOLIG.....	8
4.11	NATURSKADE.....	9
4.12	ANNEN SKADE.....	9
5	HVA DU MÅ GJØRE FOR Å FOREBYGGE SKADE	10
5.1	SIKKERHETSFORSKRIFTER	10
6	ANSVARSBEGRENSNINGER.....	10
7	SKADEOPPGJØR OG EGENANDELER.....	11
7.10	EGENANDELER	16
8	ERSTATNINGSANSVAR	18
9	RETTSHJELP	20
10	YRKESKADEFORSIKRING	22
11	SÆRVILKÅR	23

FORSIKRINGSAVTALEN BESTÅR AV

- Forsikringsbeviset
- Forsikringsvilkår og særvilkår
- Generelle vilkår
- Lov om forsikringsavtaler av 16. juni 1989 (FAL)
- Lov om naturskadeforsikring av 16. juni 1989
- Det øvrige lovverk med forskrifter

Teksten i forsikringsbeviset og særvilkår gjelder foran forsikringsvilkårene. Forsikringsbeviset og forsikringsvilkårene gjelder foran lovbestemmelser som kan fravikes.

1 HVEM FORSIKRINGEN GJELDER FOR

Forsikringen gjelder for

- 1.1 Den som er nevnt i forsikringsbeviset (forsikringstaker).
- 1.2 Ektefelle, partner, samboer og andre medlemmer av den faste husstand med felles adresse i Folkeregisteret. Bokollektiv o.l. regnes ikke som en husstand.
- 1.3 Innehaver av tinglyst eiendomsrett, panterett eller annen tinglyst sikkerhetsrett i fast eiendom. Forsikringen gjelder ikke til fordel for innehaver av tinglyste/registrerte rettigheter i det forsikrede innbo og løsøre.
FAL § 7-1, tredje ledd er fraveket.
- 1.4 Ved eierskifte gjelder forsikringen inntil ny eier har tegnet forsikring, men ikke lenger enn 14 dager etter eierskifte.

Selskapet kan med bindende virkning for medforsikrede jf. pkt. 1.1 - 1.3. første ledd endre avtalen eller la den opphøre.

Ved skadeoppgjør kan selskapet forhandle med forsikringstakeren og utbetale erstatning til ham/henne med bindende virkning for medforsikrede, med mindre selskapet har fått skriftlig meddelelse om den medforsikredes interesse etter at skaden inntraff, men før oppgjør finner sted.

2 HVOR FORSIKRINGEN GJELDER

2.1 PÅ FORSIKRINGSSTEDET

Forsikringen gjelder på det sted som er nevnt i forsikringsbeviset (forsikringsstedet).

2.2 UTENFOR FORSIKRINGSSTEDET (BORTEFORSIKRING)

Forsikringen gjelder i Norden

- 2.2.1 For ting, penger og verdipapirer som midlertidig er borte fra forsikringsstedet.
- 2.2.2 Innbo under flytting og på ny fritidseiendom. Flytting skal meldes til selskapet.
- 2.2.3 For ting som skal selges.

2.3 SPESIELLE GYLDIGHETSOMRÅDER

- 2.3.1 Naturskadeforsikringen gjelder i Norge.
- 2.3.2 Ansvarsforsikringen gjelder i Norden.
- 2.3.3 Rettshjelpforsikringen gjelder i Norden.

3 HVA SOM ER FORSIKRET

Det framgår av forsikringsbeviset hva som er forsikret, og hvilke særvilkår som gjelder.

3.1 BYGNINGER M.M.

Til bygning medregnes grunnmur og fundamenter samt innvendige rørføringer, ledninger og fastmontert utstyr som er nødvendig for bygningens formål, og som ikke er spesielt montert for - eller er et ledd i - produksjons- eller næringsvirksomhet.

Til bygning medregnes ikke kunstnerisk utsmykning.

Til bygning medregnes også:

- utvendig ledninger (inkludert dremsledning) med tilknyttet utstyr, herunder tank, som fører væske, elektrisitet, signaler eller gass til eller fra bygning, frem til tilknytningspunkt for offentlig ledning, spredeledning, brønn eller borehull.
- oljetank, gasstank, septiktank og dremskum.

Forsikringen omfatter ikke

- infiltrasjonsledning og spredeledning/grøft.
- Brønn eller borehull

Ut over forsikringssummen omfattes også:

- 3.1.1 Hageanlegg oppad begrenset til 5 dekar beliggende rundt forsikret bygning herunder gjerde, flaggstang og parabolantenne utvendig svømmebasseng og annen badekilde (boblebad, badestamp m.v.) med tilknyttede ledninger,. Tilsvarende omfattes den del av tilførselsveg som ligger innenfor avgrensning og areal som angitt ovenfor.

Små bygninger som redskapsbu, grillhytter, paviljonger o.l. under 10 kvadratmeter på forsikringsstedet.

Egen fast trebrygge tilhørende fritidsbolig og som ikke er særskilt forsikret. Erstatning er begrenset til kr 50 000 inkl. installasjoner på bryggen, riving/rydding og avfallshåndtering.

Forsikringen omfatter ikke andel i fellesbrygge, flytebrygge/kaianlegg, molo/bølgebryter o.l., også når dette fungerer som fundament for brygge.

- 3.1.2 Merutgifter til skadeutbedring av forsikret bygning, når merutgiftene skyldes påbud gitt med hjemmel i lov eller offentlig forskrift, se pkt. 7.11. Unntatt er utgifter til påbud som myndighetene hadde hjemmel til å gi selv om skaden ikke hadde inntruffet.
- Erstatningen er begrenset til kr 1 000 000, men likevel ikke høyere enn førsterisikosum på forsikret bygning.

- 3.1.3 Utgifter til rivning, rydding, bortkjøring og avfallshåndtering etter erstatningsmessig skade.

Ved fullverdiforsikret bygning gis erstatning for de faktiske kostnader.

Ved førsterisikoforsikret bygning er den samlede erstatningen begrenset til bygningens forsikringssum, maksimalt kr 1 000 000.

- 3.1.4 Tap av leieinntekt

- tapt husleieinntekt ved utleid fritidsbolig.
- avbruddstap ved at egen fritidsbolig ikke kan brukes. Bygningsskaden må minst være 50 % av bygningens gjenoppføringspris på skadedagen. Tapet erstattes med inntil kr 15 000. Erstatningsberegning, se pkt. 7.8.

- 3.1.5 Påløpne ekstrautgifter p.g.a. prisstigning i den tid det normalt tar å reparere/gjenskaffe bygningen, se pkt. 7.8.

- 3.1.6** Nødvendige merutgifter, som ikke kan kreves dekket fra annet hold, til ombygging av fritidsbolig med inntil kr 100 000, dersom et medlem av den faste husstand
- blir rullestolbruker som følge av en ulykkesskade. Med ulykkesskade menes skade på kroppen forårsaket av en plutselig og ufrivillig ytre hendelse
  - blir født med et fysisk handikap som gjør at vedkommende har behov for rullestol. Ulykkesskaden eller fødselen må ha inntruffet i forsikringstiden.

Det er en forutsetning at skaden/handikaket medfører varig invaliditet og utgiftene må være påløpt innen 10 år regnet fra ulykken skjedde eller fra fødselstidspunktet.

- 3.1.7** Erstatningsansvar som eier av den forsikrede faste eiendom, se pkt. 8
- 3.1.8** Rettshjelp som personlig eier av den forsikrede faste eiendom, se pkt. 9

3.2 INNBO OG LØSØRE I FRITIDSBOLIG

Forsikringen omfatter innbo og løsøre med inntil det beløp som er angitt i forsikringsbeviset.

Innenfor forsikringssummen omfattes også løsøre som eies av andre, og som sikrede ved lov eller skriftlig avtale har overtatt risikoen for, eller har plikt til å forsikre.

Hobbyveksthus (for brann- og naturskade)

Gressklipper, snø- og jordfreser e.l. med maksimal hastighet 10km/t og med totalvekt inntil 750 kg er også omfattet.

Forsikringen omfatter ikke

- motorkjøretøy, tilhenger eller tilbehør til motorkjøretøy.
Likevel omfattes elektriske rullestoler med maksimal hastighet opp til 10 km/t
- campingvogn.
- utenbordsmotor eller deler og tilbehør til båt og utenbordsmotor ut over det som er nevnt i pkt. 3.2.1.
- luftfartøy eller deler og tilbehør til luftfartøy (likevel omfattes fallskjerm, hangglider, paraglider uten motor, hobbydroner og modellfly med til sammen inntil kr 20 000).

Ut over forsikringssummen for innbo og løsøre, omfattes også:

- 3.2.1** Fritidsbåt med lengde inntil 15 fot og påhengsmotor inntil 10 hk erstattes samlet med inntil kr 20 000. Kano, kajakk og seilbrett erstattes per enhet med inntil kr 20 000. Tyveri er omfattet når nevnte utstyr befinner seg inne i forsikringsstedets bygninger, se pkt. 4.5.

3.2.2 Bekjempelse av veggedyr og kakerlakk.

Erstatningen er begrenset til kr 50 000.

Forsikringen omfatter ikke bekjempelse av aktivitet som har startet sin utvikling før forsikringsavtalen begynte å løpe og heller ikke for bekjempelse av aktivitet etter at forsikringen er opphørt.

Skade meldes til og bekjempelsestiltak rekvireres av Norsk Hussopp forsikring som er forsikringsgiver. Kontakt hussoppen.no, skade@hussoppen.no, eller 22 28 31 50.

3.2.3 Båt- og varetilhenger til person-/varebil.

Erstatningen er begrenset til kr 20 000.

3.2.4 Utgifter til rydding, bortkjøring og deponering av verdiløse rester etter erstatningsmessig skade på forsikrede ting.

3.2.5 Flyttings- og lagringsutgifter ved nødvendig flytting etter erstatningsmessig skade i den tid det normalt tar å reparere/gjenoppføre bygningen

3.2.6 Påløpte merutgifter pga. prisstigning i den tid det normalt tar å reparere/gjenskaffe tingen.

3.2.7 Erstatningsansvar som privatperson, se pkt. 8.

3.2.8 Rettshjelp som privatperson, se pkt. 9.

3.2.9 Yrkesskadeforsikring, se pkt. 10.

4 HVLKE SKADER SOM ERSTATTES

4.1 FELLESREGLER

Med skade forstås også tap av ting, avbruddstap og utgifter nevnt i pkt. 3

Skade må inntreffe plutselig og uforutsett. Utgifter til vedlikehold og/eller forbedringer erstattes ikke.

Aldersfradrag og egenandeler, se punktene 6.5 - 7.10.

Sikkerhetsforskrifter, se pkt.5.1.

4.2 BRANN

4.2.1 Skade som erstattes:

- Brann, dvs. ild som er kommet løs.
- Skade ved direkte lynnedslag. Med direkte lynnedslag menes at tingen direkte er truffet av lynet og er tydelig merket av lynnedslaget.
- Elektrisk fenomen. Med elektrisk fenomen menes for eksempel kortslutning, lysbue, overslag og overspenning - også som følge av lyn og tordenvær.
- Eksplosjon/implosjon.
- Sprengningsskade.
- Plutselig nedsøting.
- Skade ved at luftfartøy, eller deler av eller fra luftfartøy, som rammer forsikrede ting.

4.2.2 Skade som ikke erstattes:

- Svi- og gnistskader som ikke skyldes brann.
- Skade på ting som med hensikt er utsatt for påvirkning av varme.

4.3 GASS, VANN OG ANNEN VÆSKE

4.3.1 Skade som erstattes:

- Lekkasje eller tilbakeslag av gass, vann eller annen væske fra bygnings rørledning med tilknyttet utstyr, akvarium og vannseng.
- Vannskade på tilstøtende rom som følge av utett våtrom.
- Skade ved vann som plutselig trenger inn i bygning fra terreng, gjennom grunn eller gjennom avløpssystemet, når det fører til synlig, frittstående vann over laveste gulv. Vann i oppforet gulvkonstruksjon regnes ikke som frittstående.
- Utstrømming av slökkemiddel fra brannskokkingsanlegg og /eller brannsløkningsapparat.

4.3.2 Skade som ikke erstattes:

- Skade som skyldes mangelfull/sviktende drenering eller at vann eller annen væske trenger inn i bygning på annen måte enn angitt i pkt. 4.3.1.
- Skade ved vanninntrengning gjennom utette tak, vegger, grunnmur eller bunnsåle.
- Skade ved vann, snø eller sand som trenger inn utenfra, med mindre det er oppstått som følge av erstatningsmessig bygningskade.
- Skade som skyldes vann fra takrenne, utvendig nedløp samt utett forbindelse mellom tak og taksluk/innvendig nedløp.
- Skade på gulv og vegger i vaske-, dusj- eller baderom (våtrom) som skyldes at våtrommet ikke er vanntett. Med våtrom menes også bygningskomponenter som utgjør våtrommets bjelkelag, stenderverk og isolasjon.
- Skade ved vanlig bruk, dusjing, søl eller kondens.
- Skade ved sopp, råte og bakterier, uansett årsak.
- Skade i/på drensledning uansett årsak.

4.4 BRUDD PÅ BYGNINGENS RØRLEDNING FOR VANN ELLER ANNEN VÆSKE

4.4.1 Skade som erstattes:

- Brudd på innvendig rørledning og tilknyttet utstyr, herunder radiator, varmtvannsbeholder/-bereder, fyringskjel og oljetank, se pkt. 3.1.
- Brudd på utvendig rørledning med tilknyttet utstyr, se pkt. 3.1.

4.4.2 Skade som ikke erstattes:

- Skade på takrenne, utvendig nedløp og taksluk for innvendig nedløp, drenerør, pumpe eller ledning tilhørende vannbasseng.
- Utgifter til spyling, tining av utvendig ledning, staking og inspeksjon, herunder utgifter til oppbryting og graving, dersom det ikke kan påvises ledningsbrudd.
- Utgifter til utbedring av hageanlegg og vannbasseng etter graving utover det som er angitt i pkt. 3.1.1.
- Skade som skyldes gradvis eller vesentlig forringelse av rust, korrosjon, annen tæring, slitasje eller gjengroing.
- Skade i/på drenerledning uansett årsak.

4.5 TYVERI OG SKADEVERK (HÆRVERK)

4.5.1 Tyveri fra bygning på forsikringsstedet

Skade som erstattes:

- Tyveri fra bygning eller rom i bygning.
- Skadeverk i forbindelse med tyveri fra rom i bygning
- Skadeverk på bygning

Skade som ikke erstattes:

- Skadeverk forårsaket av husstandsmedlem, leieboer eller dennes husstand.

4.5.2 Tyveri fra bygning utenfor forsikringsstedet

Skade som erstattes:

- Tyveri av innbo og løsøre, og skadeverk i forbindelse med tyveri fra bygning eller rom i bygning.

Erstatningsbegrensning:

Ved tyveri fra boder med adgang fra felles kjeller, loft, garasje og annet fellesareal, er erstatningen begrenset til kr 15 000.

Denne begrensningen gjelder likevel ikke ved midlertidig lagring etter erstatningsmessig skade.

Skade som ikke erstattes:

- Tyveri fra bygning eller rom i bygning hvor det er alminnelig adgang, for eksempel forretning, ventehall, kontor, skole, offentlig lokale o.l.
- Tyveri og skadeverk i fellesrom og fellesgarasje.
- Tyveri fra hotell, pensjonat, campinghytte, campingvogn o.l.
- Tyveri og skadeverk på utearealer, herunder balkong, terrasse og carport.

4.5.3 Tyveri fra fritidsboligs uteareal

Skade som erstattes:

- Tyveri fra privat fritidsboligs uteareal på forsikringsstedet unntatt fellesareal
Erstatningen er begrenset til kr 15 000.

Begrensningen gjelder ikke for fastmontert/nedgravd/fast tilkoblet utstyr som svømmebasseng og lignende. Samlet erstatning er begrenset til avtalt sum jf. vilkårenes pkt. 3.1.1.

Tap av penger og verdipapirer dekkes ikke.

4.5.4 Tyveri av sykkel og barnevogn

Skade som erstattes:

- Tyveri av sykkel og sykkeltilhenger.
Erstatning er begrenset til kr 10 000 pr. enhet.
- Tyveri av barnevogn

4.6 RAN OG OVERFALL

Skade som erstattes:

- Ran (jf. straffeloven § 327) og overfall.
- Napping av veske som sikrede bærer.

Erstatningen er begrenset til kr 25 000.

4.7 MATVARER I FRYSER, KJØLESKAP OG KJØLEHJØRNE.

Skade som erstattes:

- Skade på matvarer som følge av utilsiktet temperaturstigning.
- Luktskade som følge av erstatningsmessig skade på matvarer.

4.8 SNØTYNGDE OG TAKRAS

Skade som erstattes:

- Skade ved snøtyngde og snøpress på bygning
- Skade ved ras på eller fra tak.

Skade som ikke erstattes:

- Skade på antenner, skilt, veksthus og hage/ grøntanlegg.
- Skade ved mangelfull eller sviktende fundamentering, materialfeil, feil eller svakheter ved konstruksjonen, setninger samt uriktig montasje.
- Skade på utstyr montert for næringsvirksomhet.

4.9 VIND SVAKERE ENN STORM

Skade som erstattes:

- Skade ved vind som er svakere enn storm.

Unntatt:

- Skade som består av svinn, svinnsprekker, flekker, riper, avskallinger o.l.
- Skade ved vann, snø, sand o.l. som trenger inn utenfra, med mindre dette skyldes en erstatningsmessig bygningskade.
- Skade på båt, hageanlegg, veksthus, antenner, skilt, markiser o.l.
- Skade ved mangelfull eller sviktende fundamentering, materialfeil, feil eller svakheter ved konstruksjonen, samt uriktig montasje.
- Skade som rammer bygningsdel som ikke er montert på sin faste plass.
- Skade på utstyr montert for nærings virksomhet.

4.10 BRUDDSKADE PÅ BYGNINGSGLOSS OG SANITÆRPORSELEN I FRITIDSBOLIG

Skade som erstattes:

- Bruddskade på glass i vinduer og dører, og annet bygningsglass, montert på sin faste plass.
- Sanitærporselen og emaljerte servanter i fritidsbolig

Skade som ikke erstattes:

- Skade som alene består i riper og avskallinger, uansett årsak.
- Punktering av glass.
- Skade som består i at innfatningen for isolerglass er utett, uansett årsak.
- Skade på utstyr montert for nærings- virksomhet.

4.11 NATURSKADE

4.11.1 Skade som erstattes:

- Naturskade som direkte skyldes skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv eller vulkanutbrudd, jf. Lov om naturskadeforsikring av 16. juni 1989 nr. 70.

4.11.2 Forsikringen omfatter ikke:

- Varer under transport, motorvogn og tilhenger til bil, luftfartøy, skip, småbåter og ting i disse, fiskeredskap på fartøy eller i sjøen, utstyr i sjøen for produksjon av fisk, fisk i steng, lås eller dam, utstyr for utvinning av olje, gass eller andre naturforekomster på havbunnen
- skog
- avling på rot
- beite, innmark, utmark
- ting som det ikke er naturlig å brannforsikre
- sjøkabler, fjordspenn og luftspenn over vann inkl. feste på land
- flytebrygge og andre flytende konstruksjoner, gangbru/landgang, stein- og betongbrygger, moloer, bruer, klopper, damanlegg, tunneler i fjell og lignende
- skinnegående materiell, som tog, trikk og lignende
- skade som alene rammer antenner, skilt, markiser og lignende
- skade på byggverk eller ting i dette når byggverket er oppført etter at det for vedkommende område er nedlagt bygge- og deleforbud, i medhold av naturskadeloven § 22, og skaden er av slik art som vedtaket gjelder.
- utgifter til forebygging, sikring, flytting eller andre tiltak som ikke skyldes direkte skade på forsikret byggverk eller løsøre.

4.12 ANNEN SKADE

Skade som erstattes:

- Annen skade på bygning og som ikke er nevnt i punktene 4.2 - 4.11.
- Skade på løsøre når det foreligger en erstatningsmessig bygnings-skade.
- Bruddskade på platetopp til komfyrer for innbygging.
- Fysisk skade på bygning/bygningsdel, samt lukt forårsaket av rotter eller mus.

Skade som ikke erstattes:

- Skade som består i svinn, svinnsprekker, flekker, riper, avskallinger o. l.
- Skade som skyldes utilstrekkelig eller sviktende fundamentering, setninger i grunnen eller bygget, jordtrykk, frost, tele, materialfeil, rust, korrosjon, eller annen tæring, svak eller feilaktig konstruksjon, eller uriktig montering.
- Skade som skyldes mangelfull eller sviktende drenering.
- Skade på gulv og vegger i vaske-, dusj- eller baderom (våtrom) som skyldes at våtrommet ikke er vanntett, samt følgeskader av dette uansett årsak. Med våtrom menes også bygningskomponenter som utgjør våtrommets bjelkelag, stenderverk og isolasjon.
- Skade ved vann, snø eller sand som trenger inn utenfra, med mindre dette er en følge av en erstatningsmessig bygnings-skade.
- Skade i/på drensledning uansett årsak.
- Skade som skyldes kjæledyr, insekter, heksesot, sopp, råte og bakterier, uansett årsak.
- Skade ved kondens uansett årsak.
- Skade på glass og sanitærporselen som er spesielt montert for, eller som har tilknytning til næringsvirksomhet.
- Skade som alene rammer mekanisk eller elektrisk innretning, maskin eller apparat.
- Skade på veksthus.
- Skadeverk forårsaket av husstandsmedlem, leieboer eller dennes husstand.

5 HVA DU MÅ GJØRE FOR Å FOREBYGGE SKADE

Retten til erstatning kan bortfalle helt eller delvis hvis ikke sikkerhetsforskrifter overholdes jfr. FAL § 4-8. Det samme gjelder også ektefelle/samboer jfr, FAL § 4-11.

5.1 SIKKERHETSFORSKRIFTER

Bygningen skal oppfylle kravene i brann- og byggeforskriftene

Bygning/leilighet samt utvendig badekilde skal holdes tilstrekkelig oppvarmet for å hindre frostsprengning.

Hovedstoppekran skal lukkes og tappekraner åpnes og stenges for å avlaste trykket når bygningen forlates i mer enn tre døgn.

Dører/vinduer skal være lukket og låst (-Ikke luftestilling) for å hindre tyveri og skadeverk.

Nøkler skal oppbevares så uvedkommende ikke får tak i dem

Snø og is skal fjernes fra tak, takrenner, vegger, balkong og terrasse for å unngå skade.

Rør- og elektroarbeid skal utføres av sertifisert/godkjent håndverker

Sykkel og sykkeltilhenger skal være låst.

6 ANSVARSBEGRENSNINGER

Sikrede plikter straks å underrette selskapet hvis det skjer endringer i den risikoen som er angitt i forsikringsbeviset.

6.1 Fraflyttet bygning

Er bygningen fraflyttet, erstattes bare brann- og naturskade, se pkt. 4.2 og 4.11. Bygningen regnes som fraflyttet når den ikke lenger brukes som fritidsbolig og en vesentlig del av innbo og løsøre er fjernet, jf. FAL § 4-6.

6.2 Sikringstiltak

Sikringstiltak/El-kontroll nevnt i forsikringsbeviset skal være gjennomført og holdt ved like.

Der det er gitt rabatt for el-kontroll skal denne utføres av en sertifisert kontrollør i henhold til NEK- 405-2. (Norsk Elektroteknisk Komite). Kontrollen skal gjennomføres hvert 5.år.

Hvis det har skjedd en endring som betinger høyere premie, kan selskapets ansvar bli satt forholdsmessig ned jf. FAL § 4-7.

6.3 FORSETT

Selskapet dekker ikke skade som sikrede/forsikrede har voldt forsettlig, jf. FAL § 4-9.

6.4 GROV UAKTSOMHET

Selskapet dekker ikke skade som sikrede/forsikrede har voldt ved grov uaktsomhet. Det kan, under hensyn til skyldgraden og omstendighetene for øvrig, avgjøres at selskapet skal erstatte en del av skaden, jf. FAL § 4-9.

6.5 Andre spesielle bestemmelser om naturskade

- Ved tinglyst erklæring etter naturskadeloven § 22 om at eiendommen er særlig utsatt for naturskade og utgiftene til utbedring av byggverk er 60 % eller mer av gjenoppføringsprisen, omfatter forsikringen økningen av skadeomfanget som erklæringen medfører.
- Naturskadeerstatningen kan settes ned eller falle bort når skadens inntreden eller omfang helt eller delvis skyldes svak konstruksjon i forhold til de påkjenninger tingen kan ventes å bli utsatt for, dårlig vedlikehold eller tilsyn eller når den skadelidte kan lastes for at han ikke forebygget skaden eller hindret dens omfang.
- Ved avgjørelsen skal det legges vekt på den skadelidtes forutsetninger for å innse hvilke krav som må stilles, hans mulighet for utbedring av mangelen og forholdene ellers.
- Avkortning skal ikke skje hvis den skadelidte bare er lite å legge til last.
- Forsikringsselskapenes samlede ansvar ved en enkelt naturkatastrofe er begrenset til det beløp som er fastsatt av Kongen, jfr. naturskadeforsikringsloven § 3. Overstiger skaden denne grense, må sikrede bære en forholdsmessig del av skaden.

Er det tvil om:

- det foreligger naturskade
- det er inntruffet en eller flere naturkatastrofer
- betingelsene for nedsettelse eller nektelse av erstatning etter § 1 3. ledd er til stede

kan sikrede eller selskapet forelegge spørsmålet for ankenemnda for Statens naturskadefond. Ankenemndas vedtak kan ikke påklages.

7 SKADEOPPGJØR OG EGENANDELER

FAL § 6-1 er fraveket. I stedet gjelder bestemmelsene nedenfor.

7.1 FELLESREGLER

7.1.1 Skademelding m.v.

Når skade er inntruffet, skal sikrede omgående gi selskapet melding om skaden. Samtidig skal sikrede gi de opplysninger og dokumenter som er tilgjengelige og som selskapet trenger for å vurdere sitt ansvar og utbetale erstatningen. Hvis skadens omfang eller reparasjonskostnad øker som følge av at skaden ikke meldes selskapet omgående, erstatter selskapet ikke merkostnadene.

Det gjelder spesielle regler om foreldelse, se Generelle vilkår pkt. 5.

Følgende skader skal meldes til politiet:

- Brannskader, tyveri- og hærverkskader, overfall, ran og veskenapping.
Selskapet kan kreve at andre skader skal meldes til politiet.

Skademelding skal inneholde sikredes fødselsnummer (11 siffer) eller bedriftens organisasjonsnummer.

Selskapet har ikke plikt til å betale erstatning før nødvendige undersøkelser er avsluttet.

7.1.2 Alternative oppgjørsmåter

Selskapet kan avgjøre om skaden skal erstattes ved

- kontantoppgjør
- reparasjon
- gjenoppføring/gjenanskaffelse, eller
- at selskapet skaffer tilsvarende - eller i det alt vesentlige tilsvarende - ting.

Ved kontantoppgjør kan erstatningen ikke overstige det selskapet hadde måttet betale for reparasjon eller gjenoppføring/ gjenanskaffelse.

Selskapet betaler merverdiavgift etter fremlagte kvitteringer der dette er berettiget.

Ved reparasjon eller gjenoppføring/gjenanskaffelse har selskapet rett til å bestemme hvilken reparatør eller leverandør som skal benyttes.

7.1.3 Eiendomsretten til skadede ting og ting som kommer til rette

Sikrede er pliktig til å beholde en skadet ting mot å få utbetalt erstatning for skaden på tingen. Selskapet har rett til å overta skadede ting.

Kommer ting til rette etter at erstatning er betalt, har sikrede rett til å beholde tingen mot å betale erstatningen tilbake. Sikrede må, hvis han/hun ønsker å beholde tingen gi skriftlig beskjed om dette innen 21 dager etter at selskapet har underrettet om at tingen har kommet til rette. Innen samme frist må erstatningen være tilbakebetalt. I motsatt fall tilfaller tingen selskapet.

7.1.4 Skjønn

Fastsettelse av erstatningsgrunnlag og verdier, og spørsmål i forbindelse med beregning av avbruddstap, avgjøres ved skjønn hvis sikrede eller selskapet krever det. Bestemmelsene om skjønn i Generelle vilkår pkt. 2 legges til grunn.

7.1.5 Selskapets overtakelse av panterett

Er selskapet ansvarlig overfor panthaver, men ikke overfor eieren, inntreter selskapet i panthavers rett i den utstrekning selskapet betaler erstatning til panthaver.

7.2 FORSIKRINGSVERDI OG SKADEFESTSETTELSE BYGNING

7.2.1 Forsikringsverdien

Forsikringsverdien settes til hva det på skadedagen ville ha kostet å gjenoppføre tilsvarende - eller i det alt vesentlige tilsvarende - bygning. Byggekostnadene beregnes etter prisene på skadedagen (gjenoppføringsprisen).

Merkostnader ved byggemåte og utstyr som er urasjonelle etter dagens byggeskikk er ikke omfattet.

Det skal gjøres fradrag for økning i omsetningsverdien som nevnt i pkt. 7.3.1.1 – 7.3.1.5.

Ved fastsettelse av omsetningsverdi skal det tas hensyn til avkastning, beliggenhet og andre forhold. Omsetningsverdi etter skade fastsettes ut fra en reparert/gjenoppført bygning tilsvarende den skadede bygningen.

En bygnings omsetningsverdi settes til forskjellen i eiendommens omsetningsverdi med og uten bygning.

For bygninger som ikke kan omsettes separat, legges i stedet bygningens bruksverdi til grunn.

7.2.2 Skaden

Skaden fastsettes på grunnlag av kostnadene til reparasjon/gjenoppføring til samme - eller i det alt vesentlige samme - stand som umiddelbart før skaden inntraff. Kostnadene beregnes etter prisene på skadedagen. Skaden kan ikke fastsettes høyere enn forsikringsverdien før skaden fratrukket verdien av bygningen etter skaden. Skade og gjenverdi fastsettes på samme måte som forsikringsverdien.

7.2.3 Fullverdiforsikret bygning

Fullverdiforsikret bygning er forsikret for sin forsikringsverdi

Tilbygg eller annen forandring som innvirker på bygningens verdi, meldes til selskapet. Er melding ikke gitt, erstattes en så stor del av skaden som svarer til forholdet mellom bygningens forsikringsverdi slik den ville ha vært uten og slik den er med forandringen (underforsikring).

Omfatter forsikringen bygninger uten spesifikasjon i forsikringsbeviset, gjelder tilsvarende bestemmelse for ikke anmeldt ny bygning.

7.2.4 Førsterisikoforsikret bygning

For poster med oppgitt sum i vilkårene og for poster i forsikringsbeviset betegnet som "førsterisiko", erstattes skaden inntil de oppgitte summer, men ikke høyere enn forsikringssummen.

7.3 ERSTATNINGSBEREGNING – BYGNING

Ved erstatningsberegningen gjøres reduksjoner med hjemmel i vilkår eller lov etter fradrag av egenandel.

Merverdiavgift refunderes etter dokumenterte kostnader som er påløpt ved utbedring av skaden.

Det gjelder særskilte regler for pantthaver, konkursbo, dødsbo og andre nye eiere etter at skaden inntraff enn eiers ektefelle/samboer og livsarving, se pkt. 7.9.

7.3.1 Bygning som repareres/gjenoppføres innen 5 år av eier, eiers ektefelle/samboer eller livsarving.

7.3.1.1 Fullverdiforsikret bygning til samme formål på forsikringsstedet (samme gnr. og bnr.).

Det gjøres ikke fradrag i forsikringsverdien for verdiøkning som utbedring/gjenoppføring medfører.

Det er en betingelse at det, etter at forsikringen ble tegnet eller fornyet, ikke er foretatt endringer av bygningen som innvirker på verdien uten at selskapet er varslet om dette.

Bygningsdel/ -komponent som står foran utskifting eller riving, erstattes etter sin omsetningsverdi med fradrag for kostnadene ved riving/demontering.

7.3.1.2 Fullverdiforsikret bygning til samme formål utenfor forsikringsstedet, men innen landets grenser

Det skal gjøres fradrag for verdiøkning som skyldes at omsetningsverdien av den reparerte/gjenoppførte bygning blir større enn bygningens omsetningsverdi umiddelbart før skaden inntraff. Fradrag gjøres for den del av verdiøkningen som overstiger 40 % av bygningens omsetningsverdi før skaden.

7.3.1.3 Førsterisikoforsikret bygning

Det gjøres fradrag etter reglene i pkt. 7.3.1.2.

7.3.1.4 Bygning oppført til annet formål innen landets grenser

Det gjøres fradrag for enhver økning i omsetningsverdien.

7.3.1.5 Bygning som ikke repareres/gjenoppføres i samsvar med reglene i pkt. 7.3.1

Forsikringsverdien fastsettes etter reglen i pkt. 7.2.1, men ikke høyere enn til forskjellen i den skadede bygningens omsetningsverdi før og etter skaden.

7.3.2 Bygning som står foran riving, og midlertidig bygning som ikke repareres/gjenoppføres

Forsikringsverdien settes til verdien av bygningens brukbare materialer, tatt ned og lagt ferdig for salg/transport. Det gjøres fradrag for utgiftene ved riving.

7.3.3 Fritidsbolig som ikke tillates gjenoppført etter naturskade.

Er en brannforsikret fritidsbolig skadet etter naturulykke, og det ikke gis tillatelse til å reparere eller gjenoppbygge huset på skadestedet på grunn av fare for ny naturskade, erstattes tomtens omsetningsverdi umiddelbart før skaden inntraff, begrenset til 5 dekar. Den skadede bygningen og eventuelle forsikrede uthus, erstattes som om de var totalskadet. Er grunnen under bygningen blitt ustabil som følge av naturulykke, gjelder tilsvarende bestemmelse som nevnt over, selv om bygningen ikke er skadet.

Selskapet kan i stedet velge å erstatte kostnader til sikring av eiendommen, begrenset oppad til eiendommens omsetningsverdi umiddelbart før skaden inntraff.

7.4 ERSTATNINGSBEREGNING – HAGEANLEGG

7.4.1 Erstatningsgrunnlaget for hage, hageanlegg, gårdsplass og tilførselsvei inklusiv oppfylling av utrast tomt, beregnes på grunnlag av kostnadene til reparasjon/gjenanskaffelse til samme eller i det vesentlige samme stand som før skaden, beregnet etter prisene på skadedagen

- 7.4.2** Erstatningen settes til det laveste beløp av gjenopprettelseskostnad og nedgangen i tomtens omsetningsverdi som følge av skaden på hageanlegget. Erstatningen skal ikke være mindre enn gjenopprettelseskostnaden for hageanleggets toppsjikt
- 7.4.3** For beplantning i hageanlegget beregnes erstatningen lik gjenanskaffelse av vesentlig tilsvarende vekst, som alminnelig handelsvare (ung vekst) i gartneri o.l.
- 7.4.4** Kostnader til sikring/forebygging erstattes ikke, selv om dette er en forutsetning for å utbedre skaden på hage/hageanlegg/tomt.

7.5 ALDERSFRADRAK

Aldersfradrag gjøres gjeldende i stedet for den avtalte egenandel når aldersfradraget overstiger denne.

7.5.1 Utvendige ledninger, bunnledninger, tanker og kummer

- Ved bruddskade på utvendige ledninger av annet materiale enn plast gjøres fradrag på grunnlag av de totale reparasjonskostnader, herunder oppgraving og istandsettelsesutgifter, med 5 % for hvert hele år utstyret er eldre enn 20 år, maksimalt 80 %. Ved ulik alder på skadede deler, legges den eldste delens alder til grunn.
- For tanker og kummer uansett materiale gjøres fradrag på grunnlag av de totale reparasjonskostnader, herunder oppgraving og istandsettelsesutgifter, med 5 % for hvert hele år utstyret er eldre enn 20 år, maksimalt 80 %. Ved ulik alder på skadede deler, legges den eldste delens alder til grunn.
- Ved bruddskade på bunnledninger, dvs. de ledninger for vann og avløp som ligger i grunnen under huset/i sålen/i kjellergulvet, trekkes aldersfradrag som for utvendige ledninger ovenfor.

7.5.2 Varmtvannsbeholder/ bereder, fyrkjele, varmepumpe, boblebad o.l.

Ved bruddskade eller skade ved elektrisk fenomen på varmtvannsbeholder, - bereder, fyrkjele, pumper eller elektrisk fenomenskade på innretning for regulering av temperatur i rom i bygning, gjøres fradrag på grunnlag av de totale reparasjonskostnader med 5 % for hvert hele år utstyret/innretningen er eldre enn 10 år, maksimalt 80 %.

For varmepumper, luft - luft, luft - vann gjøres fradrag i erstatningen med 10 % for hvert år gjenstanden/objektet er eldre enn 5 år.

For varmepumper jord- luft - vann gjøres fradrag i erstatningen med 5 % for hvert år gjenstanden/objektet er eldre enn 5 år.

For boblebad o.l. gjøres fradrag i erstatningen med 10 % pr år for hvert år gjenstanden/objektet er eldre enn 1 år, maksimalt 80 %

Ved skade på del av ting, legges den skadede delens alder til grunn.

7.5.3 Integreerte hvitevarer og husholdningsapparater/-maskiner

Ved skade gjøres fradrag på grunnlag av de totale reparasjonskostnader med 10 % for hvert hele år utstyret er eldre enn 7 år. Fradraget er begrenset til 80 %.

Ved skade på del av ting, legges den skadede delens alder til grunn.

7.6 FORSIKRINGSVERDI OG SKADEFESTSETTELSE INNBO OG LØSØRE

7.6.1 Forsikringsverdien

Forsikringsverdien beregnes etter prisene på skadedagen på grunnlag av utgiftene til

- reparasjon til samme - eller i det alt vesentlige samme - stand som umiddelbart før skaden, eller
- gjenanskaffelse av tilsvarende - eller i det alt vesentlige tilsvarende - ting (gjenanskaffelsesprisen), og er begrenset til det rimeligste av de to alternativ.
- Forsikringsverdien kan ikke settes høyere enn verdien beregnet etter regelen i pkt. 7.7.1 - 7.7.5, med fradrag av verdien etter skaden.

7.6.2 Skaden

Skaden fastsettes på grunnlag av kostnadene til reparasjon/gjenoppføring til samme - eller i det alt vesentlige samme - stand som umiddelbart før skaden inntraff. Kostnadene beregnes etter prisene på skadedagen. Skaden kan ikke fastsettes høyere enn forsikringsverdien før skaden fratrukket gjenverdien etter skaden.

7.7 ERSTATNINGSBEREGNING - INNBO OG LØSØRE

Ved erstatningsberegningen gjøres reduksjoner med hjemmel i vilkår eller lov etter fradrag av egenandel.

For poster med oppgitt sum i vilkårene, og for poster i forsikringsbeviset betegnet som "førsterisiko", erstattes skaden inntil de oppgitte summer, men ikke høyere enn forsikringsverdien.

Merverdiavgift refunderes etter dokumenterte kostnader som er påløpt ved utbedring av skaden.

Det gjelder særskilte regler for panthaver, konkursbo, dødsbo og andre nye eiere etter at skaden inntraff enn eiers ektefelle/samboer, se pkt. 7.9.

7.7.1 Ting med samlerinteresse, som antikviteter, kunstverk, ekte tepper, våpen, mynt-, seddel- og frimerkesamlinger o.l.

Forsikringsverdien er omsetningsverdien uten fradrag.

7.7.2 Perler, edelstener, smykker og andre gjenstander av edelt metall

Forsikringsverdien er gjenanskaffelsesprisen uten fradrag.

7.7.3 Hvitevarer og Brunevarer

Ved skade settes forsikringsverdien til gjenanskaffelsesprisen med fradrag av 10 % for hvert hele år utstyret er eldre enn 7 år. Fradraget er begrenset til 80 %.

7.7.4 Sykkel/-tilhenger

Forsikringsverdien er gjenanskaffelsesprisen med fradrag av 10 % for hvert hele år sykkel/tilhenger er eldre enn 2 år. Fradraget er begrenset til 80 %.

7.7.5 Annet innbo og løsøre

Forsikringsverdien er gjenanskaffelsesprisen med fradrag som vurderes på grunnlag av tingens alder, slitasje, sannsynlig brukstid og anvendelighet (verdiforringelse).

7.7.6 Gjenstander anskaffet brukt

Gjenstand anskaffet ved arv, gave eller kjøp, erstattes med gjenanskaffelsesprisen for tilsvarende eller i det alt vesentlig tilsvarende, brukt gjenstand

7.7.7 Datamaskin, nettbrett og mobiltelefon

For skade/tap av datamaskin/-utstyr og mobiltelefon/-utstyr er erstatningen begrenset til markedspris for tilsvarende brukt utstyr på skadedagen.

7.8 HUSLEIETAP, TAP AV EGEN FRITIDSBOLIG OG PRISSTIGNING

Husleietap, tap ved at egen fritidsbolig ikke kan brukes og prisstigning, regnes fra skadedag til reparasjon/gjenoppføring har skjedd, eller normalt kunne ha skjedd.

Husleietapet beregnes på grunnlag av leieinntekten for umøblerte rom. For egne rom beregnes tapet på grunnlag av gjeldende markedspris for umøblerte rom.

Prisstigning på bygning beregnes i forhold til prisnivået på skadedagen og den gjennomsnittlige endring i Statistisk Sentralbyrås byggekostnadsindeks i gjenoppføringsperioden.

Det gjøres fradrag for innsparte utgifter og opptjente renter av bygningserstatningen.

7.9 SELSKAPETS ANSVAR OVERFOR PANTHAVER, KONKURSBO, DØDSBO OG ANDRE NYE EIERE (UNNTATT EIERS EKTEFELLE/SAMBOER ELLER LIVSARVING) ETTER AT SKADEN INNTRAFF

Overfor panthaver og konkursbo er selskapets ansvar begrenset til det laveste av følgende to beløp:

- forskjellen i tingens omsetningsverdi før og etter skaden, og

- vedkommendes økonomiske interesse i tingen på skadetidspunktet.
For panthaver betyr "tingen" i denne sammenheng panteobjektet i sin helhet.
Ved konkurs gjelder bestemmelsene ovenfor uten hensyn til om konkursen ble åpnet før eller etter at skaden inntraff.
Overfor dødsbo og andre nye eiere (unntatt eiers ektefelle/samboer eller livsarving) etter at skaden inntraff, begrenses selskapets ansvar som om gjenoppføring eller gjenanskaffelse ikke finner sted, se pkt. 7.3.1.5.
For dødsbo gjelder bestemmelsene uten hensyn til om dødsfallet skjedde før eller etter at skaden inntraff.

7.10 EGENANDELER

I erstatningsoppgjøret fratrekkes egenandel etter reglene nedenfor.

Når det gjøres aldersfradrag iht. punktene 7.5. og 7.7.1 - 7.7.5 og dette fradraget overstiger den avtalte egenandel, trekkes ikke egenandel.

Har sikrede flere forsikrede ting i selskapet som er berørt ved en og samme hendelse, trekkes bare en egenandel - den høyeste.

Hvis skaden erstattes ved at selskapet framskaffer tilsvarende - eller i det alt vesentlige tilsvarende - ting, plikter sikrede å innbetale egenandelen til selskapet.

7.10.1 Generell egenandel

Hvis ikke annet framgår av punktene **Feil! Fant ikke referanseilden.** - 7.10.8 nedenfor, forsikringsbeviset eller særvilkår, er egenandelen kr 4 000.

7.10.2 Bekjempelse av veggedyr og kakerlakk (pkt 3.2.2)

Ved bekjempelse av veggedyr og kakerlakk er egenandelen kr 2 000.

7.10.3 Naturskade (pkt. 4.11.)

Ved naturskade etter Lov om naturskadeforsikring, gjelder den egenandel som til enhver tid er fastsatt av departementet - for tiden kr 8 000.

7.10.4 Vannskader (pkt. 4.3 og 4.4)

Har bygningen i løpet av de siste 36 måneder vært rammet av tilsvarende skade som nevnt i pkt. 4.3.1, økes egenandelen med kr 15 000.

7.10.5 Tyveri av sykkel og barnevogn (pkt. 4.5.4)

Egenandelen er kr 3 000.

Hvis sykkelen er registrert i Falck Sykkelregister, halveres egenandelen.

7.10.6 Bruddskade på bygningsglass og sanitærporselen i fritidsbolig (pkt. 4.10) og på platetopp (pkt. 4.13)

Egenandelen er kr 1 500.

7.10.7 Rettshjelp (pkt. 9)

Egenandelen er kr 4 000, med tillegg av 20 % av det overskytende. Det trekkes bare en egenandel for hver tvist selv om det er flere parter på samme side.

7.10.8 Reduksjon i egenandel

Egenandelen reduseres med kr 4 000

- ved brannskade, dvs. ild som har kommet løs, hvis FG-godkjent* brannalarm var i drift på skadetidspunktet
- ved brannskade, dvs. ild som har kommet løs, som skyldes feil i det elektriske anlegget eller tilknyttet utstyr når godkjent el-kontroll er utført iht. sikkerhetsforskriftenes pkt. 5.1 og 6.2
- ved innbruddsskade, hvis FG-godkjent* innbruddsalarm var i drift på skadetidspunktet
- ved vannskade, hvis FG-godkjent* lekkasjestopper/vannalarm var i drift på skadetidspunktet

- ved skade som alene rammer overspenningsvern/brannalarm/innbruddsalarm/vannalarm.
*FG = Forsikringsselskapenes Godkjennelsesnevnd

7.11 PÅBUD FRA OFFENTLIG MYNDIGHET

7.11.1 HVOR FORSIKRINGEN GJELDER

- ved gjenoppføring på samme byggetomt.
- ved gjenoppføring på annet sted hvis gjenoppføring på samme byggetomt er hindret ved lovhjemlet inngrep.

7.11.2 UTGIFTER SELSKAPET DEKKER

- til utbedring/gjenoppføring av bygning,
- til grunnundersøkelser og fundamentering i forbindelse med gjenoppføring av bygning,
- som ikke direkte vedrører byggearbeidet, men som er en betingelse for at bygningen tillates gjenoppført, etter erstatningsmessig skade på bygningen (se pkt. 4)

Utgiftene må være påført som følge av påbud om bygningens utførelse gitt fra offentlig myndighet med hjemmel i lov eller offentlig forskrift.

Selskapet kan kreve at påbudet påklages, eller det kan selv påklage det.

7.11.3 UTGIFTER SELSKAPET IKKE DEKKER

Selskapet dekker ikke:

7.11.4 Utgifter ved påbud som myndighetene hadde hjemmel for å gi, selv om skaden ikke hadde inntruffet.

7.11.5 Utgifter til utgraving/utsprenkning av kjeller.

7.11.6 Merutgifter vedrørende bygning som er midlertidig, eller som står foran riving, ombygging eller rehabilitering.

7.11.7 BEREGNING AV MERUTGIFTER

7.11.7.1 Merutgifter ved utbedring/gjenoppføring settes til forskjellen mellom verdien av den forsikrede bygning og verdien av en bygning med samme størrelse, men utført i samsvar med påbud.

7.11.7.2 Merutgifter ved grunnundersøkelser og fundamentering beregnes som for en bygning tilsvarende den forsikrede, men utført i samsvar med påbud.

7.11.7.3 Utgifter som ikke direkte vedrører byggearbeidet, beregnes etter forholdet mellom gulvareal i skadet og gulvareal i gjenoppført bygning hvis den bygning som gjenoppføres er større enn den skadede bygning.

7.11.8 BEGRENSET GJENOPPFØRINGSTID

Utbedring/gjenoppføring må være avsluttet innen 5 år etter skaden. Fristen kan forlenges hvis inngrep fra offentlig myndighet sinker eller hindrer byggearbeidet.

8 ANSVAR

8.1 HVILKE SKADER SOM ERSTATTES

8.1.1 Selskapet dekker sikredes rettslige erstatningsansvar for skade i Norden som konstateres i forsikringstiden i egenskap av

- eier av den forsikrede eiendom
- privatperson når forsikringen omfatter innbo og løsøre i hjemmet.
- byggherreansvar når eier står som byggherre ved om- og påbygging av den forsikrede eiendom. Byggherreansvaret omfatter også skade oppstått ved sprengings-, gravings- og pelingsarbeid, ras og jordforskyvning med inntil kr 1 000 000 på ting og kr 4 000 000 på person.

8.1.2 Med skade forstås skade på person eller ting.

- Personskade, herunder død eller sykdom påført en annen person.
- Tingskade, dvs. tap av eller fysisk skade påført annens løsøre - herunder dyr, eller fast eiendom.
- Økonomisk tap som er en følge av skaden, regnes som en del av denne.

8.1.3 Alle skader som skyldes samme begivenhet regnes som ett skadetilfelle og henføres til det tidspunkt da første skade ble konstatert.

8.1.4 Forsikringssum og egenandel

Selskapets samlede erstatningsplikt er begrenset til kr 4 000 000 ved hvert skadetilfelle.

Egenandelen er kr 4 000 i ethvert erstatningsoppgjør.

8.2 BEGRENSNINGER I SELSKAPETS ANSVAR

Forsikringen dekker ikke erstatningsansvar som sikrede pådrar seg:

8.2.1 Ved ansvar som alene bygger på tilsagn, avtale, kontrakt eller garanti.

8.2.2 For skade på ting som tilhører en annen, men som sikrede selv eller noen annen på hans vegne tar hånd om for leie, lån, bruk eller oppbevaring.

8.2.3 For oppreisning etter skadeerstatningsloven, jf. § 3-5 og 3-6, bøter o.l.

8.2.4 Overfor medlemmer av den sikredes familie. Til familie regnes sikredes ektefelle, foreldre, søsken, barn, og deres ektefeller. Som ektefelle regnes også person i fast samlivsform.

Selskapet erstatter heller ikke ansvar overfor medeiere for skade på ting som eies i fellesskap eller overfor en virksomhet som disponeres av sikrede, eller der sikrede eller dennes familie har vesentlig eierinteresse.

8.2.5 Som eier, fører eller bruker av motorkjøretøy eller arbeidsmaskin med eget framdriftsmaskineri, luftfartøy, registrert trav- eller galopphest, seilbåt eller motordrevet fartøy.

Likevel dekkes ansvar som eier, fører eller bruker av: Rullestol, selvgående gressklipper, snøfreser og lignende som ikke kan oppnå en hastighet over 10 km/t.

Hangglider og paraglider uten motor regnes i denne sammenheng ikke som luftfartøy.

8.2.6 For skade på ting oppstått ved gravings-, sprengnings-, peilings-, eller rivingsarbeid, ras eller jordforskyvning.

Som sprengning regnes også bruk av ekspanderende masse.

8.2.7 Under utøvelse av yrkes- eller ervervsvirksomhet.

8.2.8 Som eier av annen fast eiendom enn den som er nevnt i forsikringsbeviset.

8.2.9 For skade som sikrede har voldt ved forsettlig handling eller unnlattelse, og følger av slik skade.

8.2.10 For forurensning, hvis årsaken til forurensningen ikke er plutselig og uforutsett.

8.2.11 Ved overføring av smittsom sykdom mellom mennesker, uavhengig av hvilken måte smitten finner sted.

8.2.12 For skade på ting ved sopp og råte eller på grunn av langsom inntrenging av fuktighet.

8.3 SIKREDES PLIKTER VED SKADEFELLE

8.3.1 Skade som kan forventes å føre til erstatningskrav, skal meldes til selskapet uten ugrunnet opphold. Skademeldingen skal inneholde sikredes fødselsnummer (11 siffer).

8.3.2 Når erstatningskrav er reist mot sikrede eller mot selskapet, plikter den sikrede:

- Omgående å gi selskapet alle opplysninger av betydning for sakens behandling.
- På egen bekostning å utføre de undersøkelser og utredninger selskapet finner nødvendig, samt å møte ved forhandlinger eller rettergang.

8.3.3 Uten selskapets samtykke må sikrede ikke innrømme erstatningsplikt eller forhandle om erstatningskrav.

8.4 SELSKAPETS PLIKTER VED SKADEFELLE

8.4.1 Når et erstatningskrav som omfattes av forsikringen overstiger egenandelen, plikter selskapet å

- utrede om erstatningsansvar foreligger.
- forhandle med kravstiller.
- om nødvendig å prosedere saken for domstolene.

8.4.2 Selskapet bærer sine egne omkostninger ved avgjørelse av erstatningsspørsmålet selv om forsikringssummen derved overskrides.

Omkostninger til ekstern advokat- og annen sakkyndig bistand som er valgt, eller godkjent av selskapet, erstattes også.

Hvis erstatningskravet dels omfattes av forsikringen og dels faller utenfor, fordeles omkostningene etter partenes økonomiske interesse i saken.

Er selskapet villig til å forlike saken eller stille forsikringssummen til disposisjon, erstattes ikke omkostninger som senere påløper utover det som er fastsatt under pkt. 8.

Selskapet har rett til å betale enhver erstatning direkte til skadelidte. Framsettes krav om erstatning direkte til selskapet, skal selskapet varsle sikrede uten ugrunnet opphold og holde sikrede underrettet om den videre behandling av kravet. Selskapets innrømmelser overfor skadelidte binder ikke sikrede.

9 RETTSHJELP

9.1 UTGIFTER SELSKAPET ERSTATTER

9.1.1 I hvilken egenskap sikrede er dekket

Selskapet erstatter nødvendige utgifter til advokat, retten, sakkyndige og vitner når sikrede er part i tvist i egenskap av

- personlig eier av den forsikrede faste eiendom
- privatperson som bruker av fritidsbolig når forsikringen omfatter innbo og løsøre

Rettshjelp utgifter for juridiske personer som dødsbo, borettslag, andelslag, stiftelser og lignende dekkes ikke - herunder tvist hvor nevnte juridiske personer representerer sikrede.

Tvist foreligger når et fremsatt krav er bestridt, helt eller delvis.

En tvist anses ikke for å være flere tvister selv om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saker.

9.1.2 Utgifter til rettsbehandling

Utgifter til sakkyndige som ikke er oppnevnt av retten, dekkes bare når utgiftene på forhånd er godkjent av selskapet. Utgifter til vitner dekkes bare ved hovedforhandling og bevisopptak.

Idømte saksomkostninger dekkes ikke. Rettsgebyr i ankeinstans dekkes heller ikke. Bestemmelsen om anke gjelder også ved bruk av andre rettsmidler. Tilkjente saksomkostninger går til fradrag. Likevel dekkes slike saksomkostninger når sikrede kan godtgjøre at motparten ikke er søkegod.

9.1.3 Saksomkostninger ved forlik

Inngås forlik ved at sikredes krav i det vesentlige er tatt til følge, eller etter at sikrede ved dom har blitt tilkjent saksomkostninger, må sikrede på forhånd ha godkjennelse fra selskapet hvis det skal avtales i forliket at hver av partene skal bære sine egne omkostninger. Uten slik godkjennelse fra selskapet, går tilkjente saksomkostninger i dommen til fradrag i erstatningen.

9.1.4 Hvilke domstoler tvisten må høre inn under

Tvisten må høre inn under de alminnelige domstoler, jf. Domstoloven § 1, og ha oppstått mens forsikringen var i kraft. Dersom saken føres for særdomstol, jf. Domstoloven § 2, men kunne vært ført for de alminnelige domstoler, dekkes likevel rettshjelpsutgifter.

9.1.5 Tvist etter at eiendommen er solgt

Hvis den forsikrede faste eiendom er solgt, og forsikringen opphørte i forbindelse med salget, dekkes likevel tvist hvor sikrede er part i egenskap av tidligere eier.

9.1.6 Tvist ved kjøp av ny fritidsbolig

Ved tvist med selger i forbindelse med kjøp av fritidsbolig som sikrede ennå ikke har flyttet inn i og tegnet egen forsikring for, erstattes rettshjelpsutgifter dersom nåværende fritidsbolig var forsikret i selskapet på kjøpstidspunktet

9.2 FORSIKRINGSSUM OG EGENANDEL

9.2.1 Forsikringssum

Den samlede erstatning ved hver tvist er begrenset til kr 100 000 selv om det er flere parter på samme side. Dette gjelder også om partene har rettshjelpforsikring i forskjellige selskaper, eller om den/de sikrede har rettshjelpdekning under flere forsikringer i ett eller flere selskaper.

Der det er flere parter på samme side, skal det sendes en samlet oversikt til selskapet over alle parter og hvor de er forsikret.

Selskapets ansvar er under enhver omstendighet begrenset til den antatte økonomiske verdi av sikredes interesse i saken, hvis utgiftene ikke er godkjent av selskapet på forhånd.

9.2.2 Egenandel

Egenandelen er kr 4 000 med tillegg av 20 % av det overskytende. Det trekkes bare en egenandel for hver tvist selv om det er flere parter på samme side.

9.3 UTGIFTER SELSKAPET IKKE ERSTATTER

Selskapet dekker ikke utgifter ved

- 9.3.1 tvist som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv.
- 9.3.2 tvist som gjelder annen fast eiendom enn den forsikrede eiendom, herunder tvist om fysiske feil og mangler og avtaletvister vedrørende eiendom utenfor Norden, som timeshareleiligheter, ferieklubber og lignende.
- 9.3.3 tvist som har sammenheng med separasjon, skilsmisse, barnefordeling, samværsrett, farskap, arv, krav om omstøtelse av gave, underholdsbidrag, bodeling, oppløsning av det økonomiske fellesskap etablert av samboende og oppløsning av husstandsfellesskap, samt skiftesaker.
- 9.3.4 tvist som alene hører inn under namsmyndighetene, bortsett fra tvist i husleieforhold som knytter seg til den forsikrede faste eiendom.
- 9.3.5 tvist som gjelder vekselsak, inkassosak hvor fordringen er ubestridt, gjeldsforhandlingssak og sak som gjelder konkurs- eller akkordforhandling hvis sikrede er konkurs- eller akkordskyldner.
- 9.3.6 tvist som gjelder motorkjøretøy, arbeidsmaskin med eget framdriftsmaskineri, båt, luftfartøy, registrert trav- eller galopphest, eller når sikrede er part i egenskap av eier, fører eller bruker av slik. Kano, kajakk og seilbrett anses i denne sammenheng ikke som båt. Hangglider og paraglider uten motor anses i denne sammenheng ikke som luftfartøy.
- 9.3.7 straffesak, ærekrenkelsessak og erstatningskrav i slike saker, samt sak om erstatningsplikt etter skadeerstatningsloven § 3-3 (visse personlige krenkinger) og § 3-6 (krenking av privatlivets fred).
- 9.3.8 ekspropriasjonssak eller skjønnssak hvor sikrede søker å erverve rettighet over annen eiendom.
- 9.3.9 tvist som gjelder offentlig forvaltningsvedtak. Likevel dekkes utgifter ved søksmål når den administrative klagemulighet er fullt utnyttet. I tilknytning til søksmål er enhver utgift pådratt under forvaltningsbehandlingen unntatt fra dekning.
- 9.3.10 rettshjelp dersom tvistegrunnlaget forelå ved forsikringens ikrafttreden.
- 9.3.11 tvist mellom sameiere. Likevel omfattes tvist mellom eiere i ulike eierseksjoner i samme sameie eller andelseiere i samme borettslag.
- 9.3.12 tvist om det foreligger tvist.

9.4 SKADEOPPGJØR

- 9.4.1 Vil sikrede søke erstatning under rettshjelpforsikringen i tvist som omfattes av forsikringen, må selskapet underrettes snarest mulig og senest ett år etter at advokat er engasjert. Underretningen skal skje skriftlig. Hvis advokat benyttes under den offentlige forvaltningsbehandling eller for særdomstol, regnes fristen for melding til selskapet fra det tidspunkt hvor den offentlige forvaltningsbehandling er fullt utnyttet eller saken bringes inn for de alminnelige domstoler.
- 9.4.2 Sikrede velger selv en advokat som etter sakens art og sikredes bosted passer for oppdraget.
- 9.4.3 Sikrede plikter å begrense utgiftene til rettshjelp mest mulig, og bærer selv omkostninger forårsaket uten rimelig grunn. Er det flere parter på samme side med likeartede interesser, kan selskapet kreve at disse benytter samme juridiske og tekniske bistand.
- 9.4.4 Selskapet kan kreve å bli holdt underrettet om omfanget av de utgifter som kreves dekket under forsikringen. Sikrede skal informere selskapet om hvilke utgifter som er påløpt under eventuell behandling i særdomstol, eller under eventuell forvaltningsbehandling av klage på offentlig forvaltningsvedtak.

Ved krav om oppgjør har selskapet den samme rett som sikrede til å få dokumentert hvordan advokaten har beregnet sitt salær. Medgått tid skal spesifiseres. Før endelig oppgjør foretas, kan selskapet kreve dokumentasjon for at egenandel er betalt.

Spørsmål om utgiftenes rimelighet kan forelegges Den Norske Advokatforening.

10 YRKESKADDEFORSIKRING

Dersom sikrede i egenskap av privatperson kortvarig og tilfeldig er å betrakte som arbeidsgiver i henhold til Lov om yrkesskedeforsikring av 16. juni 1989 hefter selskapet i overensstemmelse med loven.

11 SÆRVILKÅR

Bare de særvilkår som er angitt i forsikringsbeviset gjelder for forsikringen

P02 BYGG UNDER OPPFØRING

For fritidsbolig gjelder forsikringsvilkårene for fritidsboligforsikring.

Ved innflytting vil bygningen bli fullverdiforsikret.

I byggetiden fram til innflytting gjelder følgende endringer i forhold til fritidsboligvilkårene:

Er forsikringstaker en leverandør (entreprenør eller byggmester) som skal selge den forsikrede bygning, omfatter forsikringen bare bygning under oppførelse med tilhørende materialer.

Pkt. 8 (ansvarsforsikring) og pkt. 9 (rettshjelp) omfattes ikke for disse.

Er forsikringstaker den som skal bruke den forsikrede bygning etter at bygget er ferdig, gjelder følgende bestemmelser:

1 HVA FORSIKRINGEN OMFATTER

- bygning med tilhørende materialer og brakke/bod/lagerskur som eies av sikrede.
- innbo og løsøre med inntil kr 100 000.

Forsikringen omfatter ikke:

- yrkesløsøre, egne produserte varer og datautstyr.
- motorkjøretøy, registrert tilhenger, campingvogn, båt, påhengsmotor og luftfartøy eller deler og tilbehør til disse.

2 Tyveri er bare omfattet av forsikringen når tyveriet skjer fra bolighus på forsikringsstedet eller rom i bolighus.

Erstatningen er begrenset til kr 50 000.

3 Boligvilkårets pkt. 8 gjelder ansvar i egenskap av byggherre. Byggherreansvaret omfatter også skade oppstått ved sprengings-, gravings- og pelingsarbeid, ras og jordforskyvning med inntil kr 1 000 000 på ting og kr 4 000 000 på person.

SIKKERHETSFORSKRIFT

Dører, vinduer og andre åpninger som gir mulighet for inntrenging i bolighuset, skal være låst eller tilsvarende sikret. Nøkkel som tilhører fritidsbolig og som beror på forsikringsstedet skal oppbevares under lås.

Følgen av brudd på denne sikkerhetsforskrift er fastsatt i vilkårenes pkt. 5

P 10 BYGNING PLUSS

Hvis det fremgår av forsikringsbeviset at forsikringen er utvidet med "Bygning Pluss", gjelder følgende:

Samtlige ansvarsbegrensninger, sikkerhetsforskrifter og unntaksbestemmelser som er nevnt ovenfor eller i hovedvilkåret gjelder også her. Skader ved sopp og råte er unntatt uansett årsak. Erstatningsberegningene som omhandler skadefastsettelse og aldersfradrag foretas etter vilkårenes pkt. 7.1 - 7.5.

Hvis ikke annet fremgår under er egenandelen ved skade etter bestemmelsene i dette særvilkår kr 4 000.

Omfatter

1. Påbud fra offentlig myndighet erstattes med ubegrenset sum, se vilkårets pkt. 3.1.2.
2. Nødvendige merutgifter til ombygging dersom et medlem av den faste husstand blir rullestolbruker økes til kr 300 000, se vilkårets pkt 3.1.6
3. Dersom skaden er større enn 75 % av bygningens gjenoppføringskostnad, kan sikrede kreve erstatning som om bygningen var totalskadet – uten at det gjøres fradrag for gjenverdiene. Det er en forutsetning at gjenverdiene er revet og fjernet innen 2 år etter skadetidspunktet. Utgifter til rivning, rydding, bortkjøring og deponering av gjenverdier av den skadde bygning, erstattes når forsikringstaker ikke ønsker å benytte disse etter skade.
4. Plutselig og uforutsett skade på våtrom som følge av lekkasje eller tilbakeslag. Ved skade på gulv eller vegg i våtrom hvor rør eller vanntett sjikt/membran er eldre enn 30 år, trekkes en egenandel på kr 12 000 per skade.
5. Plutselig og uforutsett følgeskade ved vanninntrenging gjennom utett yttertak. Når bygningens taktekking er eldre enn 30 år, eller taktekking er eldre enn 15 år på flatt tak, trekkes en egenandel på kr 12 000 per skade.
6. Plutselig og uforutsett følgeskade ved vanninntrenging gjennom utettheter i yttervegg over terreng.
7. Plutselig og uforutsett skade på hageanlegg inklusiv små bygninger, som nevnt i pkt. 3.1.1 inntil kr 300 000.
8. Følgeskade av håndverks-/entreprenørfeil erstattes med inntil kr 300 000 ved
-feilaktig konstruksjon eller uriktig montering.
- materialfeil.
-utilstrekkelig eller sviktende fundamentering.
-setninger i grunnen eller bygget.
-jordtrykk eller tele.
-mangelfull eller sviktende drenering.
Med håndverker/entreprenør menes virksomhet med eget organisasjonsnummer. Forsikringen gjelder i inntil 5 år etter at arbeidet er ferdigstilt.

Omfatter ikke

Utbedringen av skade på alle sjikt/ komponenter fra og med underside av øverste takstol/sperre og oppover.

Skade som skyldes frost og tele, samt skader forvoldt av mus, jordvand, rotter, snegler, insekter o.l. erstattes ikke. Fast trebrygge, brygge/kaiianlegg og lignende er unntatt.

P 11 INNBO PLUSS

Hvis det fremgår av forsikringsbeviset at forsikringen er utvidet med "Innbo Pluss", gjelder følgende:

Forsikringen dekker andre skader enn nevnt i punkt 4.1-4.12.

Samtlige ansvarsbegrensninger, sikkerhetsforskrifter og unntaksbestemmelser som er nevnt ovenfor eller i hovedvilkåret gjelder også her. Gjenstander nevnt i fritidsboligvilkåret 3.2- 3.2.1 er ikke omfattet.

Erstatningsberegningene som omhandler skadefastsettelse og aldersfradrag foretas etter vilkårenes Pkt. 7.6-7.7.

Egenandel under dette tilleggsvilkåret er kr 2 000.

Omfatter

- 1** Flytteforsikring
Skader på innbo inntil kr 100 000 som skyldes en plutselig ytre påvirkning under flytting til ny fritidsbolig innenfor Norge.
- 2** Tyveri fra uteareal på forsikringsstedet (pkt. 4.5.3). Erstatningen er utvidet til kr 50 000.
- 3** Tyveri av sykkel og sykkeltilhenger (Pkt. 4.5.4) Erstatningen er utvidet til kr 30 000
- 4** Uhellforsikring
Andre skader på eiendeler utover punktene over, som skyldes en plutselig og uforutsett ytre hendelse i bygning på forsikringsstedet inntil kr 100 000.

Omfatter ikke

- Skade ved flytting utført av transport-/flyttebyrå (firma), idrettslag, foreninger o.l.
- Ripe-, gnisse-, skrapeskader under flytting med mindre kjøretøyet har vært utsatt for sammenstøt eller utforkjøring/velting.
- Skade på matvarer.
- Skade på penger, smykker eller verdipapirer.
- Skade som skyldes kondens.
- Skade som skyldes frost, fukt, sopp, råte, bakterier, heksesot eller insekter.
- Ting som er mistet eller tapt.
- Skade forårsaket av kjæledyr.
- Skade på kjæledyr.
- Skade på hobbyveksthus.
- Skade som følge av virus angrep på pc.
- Skade på innsjekket bagasje.

P 20 RÅTE- OG SKADEDYRFORSIKRING

Forsikringsvilkår av januar 2017

I tillegg til disse vilkårene gjelder også

- Bestemmelsene i forsikringsbeviset med angitte spesifikasjoner og særbestemmelser gitt av selskapet.
- Generelle Vilkår
- Lov av 16. juni 1989, nr. 69 om forsikringsavtaler (FAL).

1 Hvem forsikringen gjelder for

Forsikringen gjelder for den som er angitt som i forsikringsbeviset, forsikringstaker.

2 Hvor forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder på det sted som er nevnt i forsikringsbeviset, forsikringsstedet.

3 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter

3.1.1. Skade på bygninger som er fullverdiforsikret og som er nevnt i forsikringsbeviset.

3.1.2. Unntak: Skade på bygninger innen landbruks- og næringsvirksomhet er ikke forsikret selv om de er oppført i forsikringsbeviset.

4 Hvilke skader selskapet svarer for og hvilke begrensninger som gjelder

Selskapet svarer for kostnader til

4.1.1. Skade på bygning (nedbrytning) etter råtesopper og insekter. Unntatt er råteskade på dører, vinduer og lekter på yttervegg/tak og alt annet utvendig treverk.

4.1.2. Bekjempelse av storkmaur, husbukk, stripet borebille, kakerlakk, veggedyr og andre skadeinsekter.

4.1.3. Bekjempelse av mus og rotter innvendig i bygning etter påvist aktivitet.

4.2. Bekjempelsen foretas uten avdekning eller tilkomstarbeider, dvs. uten at tak, gulv og vegger åpnes. Selskapet avgjør om avdekning er nødvendig for bekjempelsen.

4.3. Bekjempelsestiltak skal utføres av autoriserte skadedyrbekjempere etter gjeldende forskrifter og bransjenorm og rekvireres av Norsk Hussopp Forsikring.

4.4. Generelle unntak

Selskapet svarer ikke for

4.4.1. Utvikling av blåved, svertesopp, muggsopp eller annet som er skjemmende for utseendet.

4.4.2. Bekjempelse av aktivitet som har startet eller den del av skade som startet sin utvikling før forsikringsavtalen begynte å løpe, og heller ikke for bekjempelse av aktivitet eller den del av skade som har utviklet seg etter at forsikringen er opphørt selv om aktiviteten eller skaden startet sin utvikling i forsikringstiden.

4.4.3. Kostnader til generell kontroll, vedlikehold og forbedringer samt behandling av forebyggende karakter.

4.4.4. Skade på innbo/løsøre.

4.4.5. Kostnader ved åpning av konstruksjoner for å påvise skadedyrangrep.

4.4.6. Fjerning av døde skadeinsekter eller deres etterlatenskaper inne i konstruksjonen etter bekjempelse.

- 4.4.7. Bekjempelsestiltak/skade i lokaler som brukes i ervervsmessig sammenheng.
- 4.4.8. Følgeskader eller indirekte tap, som fraflytting, tapte leieinntekter, skade på person eller løsøre, svekket evne til å oppfylle forpliktelser, markedsmessige reaksjoner og lignende.
- 4.4.9. Gjelder Fritidshus i forbindelse med skadedyr/-insekter: Når selskapet ikke kan komme fram til forsikringsstedet med bil må forsikringstaker bekoste ekstra transport og reisetid ved inspeksjon og bekjempelse.

5 Skadeoppgjør

FAL § 6-1 er fraveket. I stedet gjelder:

- 5.1. Skademelding
Skade skal meldes til Norsk Hussopp Forsikring uten ugrunnet opphold. Sikrede mister retten til erstatning dersom kravet ikke er meldt Norsk Hussopp Forsikring innen ett år etter at sikrede fikk kunnskap om de forhold som begrunner kravet, jf. FAL § 8-5.
- 5.2. Alternative oppgjørsformer
Selskapet kan avgjøre om skaden skal erstattes ved
  - Kontantoppgjør
  - Reparasjon
  - GjenoppføringVed kontantoppgjør kan erstatningen ikke overstige det selskapet måtte betale for reparasjon eller gjenoppføring. Se også bestemmelsen om skjønn i punkt 5.7.
- 5.3. Skade- og verdiansettelse
  - 5.3.1. Skaden settes til kostnadene ved reparasjon av skadet bygning til samme – eller i det vesentlige samme stand som før skaden inntraff, beregnet etter kostnadene på skadedagen. Skaden kan ikke settes høyere enn gjenoppføringskostnaden på tilsvarende ny bygning, fratrukket gjenverdier etter at skaden inntraff, regnet etter samme regel.
  - 5.3.2. Unntatt er:
    - 5.3.2.1. Merkostnader ved byggemåte og utstyr som er urasjonelle etter dagens byggeskikk.
    - 5.3.2.2. Kostnader sikrede pådrar seg for å undersøke om skade foreligger.
    - 5.3.2.3. Behandling eller reparasjon uten på forhånd å ha innhentet samtykke fra Norsk Hussopp Forsikring.
  - 5.4. Prisstigning
Prisstigning erstattes for den tid det normalt vil ta å reparere skaden eller gjenoppføre bygningen, begrenset til 24 måneder. Prisstigningen beregnes i forhold til prisnivået på skadedagen og den gjennomsnittlige endring i Statistisk Sentralbyrås byggekostnadsindeks.
  - 5.5. Erstatningsoppgjør
Erstatningen beregnes etter reglene i punkt 5.3.
MVA erstattes bare dersom kostnaden er pådratt og sikrede fremlegger dokumentasjon på det.
  - 5.6. Selskapets renteplikt
Sikrede har i tillegg krav på renter av erstatningen i samsvar med reglene i FAL § 8-4.
  - 5.7. Skjønn
Fastsettelse av skadebeløp og gjenoppføringskostnad avgjøres ved skjønn dersom sikrede eller selskapet krever det. Bestemmelsene om skjønn i Generelle vilkår, punkt 2, får i så fall anvendelse.

- 6 Egenandel
I erstatningsoppgjøret fratrekkes for hver bygningsskade en egenandel på kr 4.000 hvis ikke annen egenandel fremgår av forsikringsbeviset. Ved skadedyrbekjempelse er egenandelen kr 2.000.
- 7 Sikkerhetsforskrifter og endringer av risiko
Følgene av ikke å overholde dem. Identifikasjon. Hvilke sikkerhetsforskrifter som gjelder. Sikredes plikter for øvrig.
  - 7.1. Sikkerhetsforskrifter er aktsomhetsregler fastsatt for å forebygge eller begrense skade. Forsikringen er overtatt på betingelse av at de fastsatte sikkerhetsforskrifter til enhver tid er overholdt. Har sikrede forsømt å overholde sikkerhetsforskriftene, eller unnlatt å påse at de overholdes, kan retten til erstatning bortfalle helt eller delvis, jf FAL § 4 8.
  - 7.2. Handlinger og unnlater fra sikredes ektefelle som bor sammen med sikrede, eller fra personer som sikrede lever sammen med i et fast etablert forhold eller sikredes representant får samme virkning for sikredes rettigheter etter forsikringen som om handlingen eller unnlattelene var foretatt av sikrede selv, jf Forsikringsavtaleloven § 4-11. Det samme gjelder for andelseier/sameier/leietaker av skadet bolig.
  - 7.3. Sikrede har en generell plikt til å etterse og vedlikeholde forsikret eiendom. Mangler skal utbedres uten ugrunnet opphold.
  - 7.4. Sikrede plikter å følge de pålegg selskapet gir om vedlikehold og utbedring av mangler.
  - 7.5. Sikrede plikter å utbedre mangler. Utbedring av mangler i forhold til offentlige forskrifter skal utføres ved hjelp av kvalifiserte fagfolk.
- 8 Andre bestemmelser om forsikringsavtalen
Forhold i forsikringstiden.
  - 8.1. Selskapet har til enhver tid rett til å besiktige forsikret bygning. Besiktigelsen skjer uten kostnad for sikrede. Besiktigelsesrapporten er til selskapets eget bruk. Den er ikke å anse som noen garanti for at det ikke finnes mangler eller skader.
    - 8.1.1. Selskapet kan etter utført besiktigelse la være å fornye forsikringen ved første forfall. Dette med bakgrunn i at bygningen risikomessig ikke egner seg for forsikring.